

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Homini Christiani In Persecutione Constituti

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Homini Christiano pr[a]eter interiorem fidem, etiam fidei professionem suo tempore necessariam esse, non obstante persecutionis metu. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30333

11

HOMINI CHRISTIANO
PRÆTER INTERIOREM FIDEM,
*etiam fidei professionem suo tempore neces-
sariam esse, non obstante perse-
cutionis metu.*

CAPVT PRIMVM.

IGITUR CHRISTI Redemptoris humilitas, vsque ad probrosæ mortis perducta supplicium, superbos quondam philosophos à Christianæ religionis amplexu legitur repulisse. Christum enim illi contemnebant propter fragile corpus ex fœmina sumptū, & maximè quidem propter crucis opprobrium: Idonei scilicet, qui sapientiã, spretis atque abiectis infimis (per quæ tamè nobis cœlestis medicina consuluit) de supernis haurirët. Itaque cum propter superbiam credere nollët, Christiani fieri minimè potuerunt. Sed fuère tolerabiliore loco nonnulli, quibus iam quidè placèbat ac probabatur Christiana religio, quòd ea veræ virtutis rationè salutisq; viam certissimè commonstrari perspicièbant. Verùm cum hanc adhuc irridèrent gentes, quibus nimirum prædicatio crucis erat stultitia, (quæadmodum Apostolus ait) Prædicamus Christum crucifixum, Iudæis quidem scandalum, Gentibus autem stultitiam; imò verò cum adhuc multi criminis loco ducerent esse Christianum, fiebat vel irrisionis, vel irarum suppliciorumq; metu, vt quod probarant, animi iudicio, iamq; in secretiores cordis recessus admiserant, palam id profiteri vererentur. Quo in numero fuerat apud Romanos aliquando Rhetor Victorinus. Legebat enim scripturam sanctam, Christianasq; litteras inuestigabat studiosissimè ac perscrutabatur, & dicebat Simpliciano Episcopo, non palam, sed familiarius ac secretius: Noueris me iam esse Christianum.

Sed

Sed quod eius animo iam adlubuerat, id ne profiteretur publicitus, talemque se videri & haberi vellet, qualis pio salutarique desiderio tum erat, pudor & metus prohibebant. Amicos enim suos verebatur offendere, superbos (ait August.) daemnicas, quorum ex culmine Babylonicae dignitatis, quasi ex cedris libani, quas nondum contriuerat Dominus, grauius ruituras in se inimicitias arbitrabatur. Quem nisi postea metum superasset, ut quod crederet, id suscepto fidei sacramento, etiam profiteretur, nunquam fuisset profecto Christianus. Idcirco cum Simpliciano saepius ille se Christianum esse diceret, hoc semper a viro sancto audiebat: Non credam, nec deputabo te inter Christianos, nisi in Ecclesia Christi te videro. Meminerat enim ac tenebat ab Apostolo dictum esse: Si confitearis in ore tuo Dominum Iesum, & in corde tuo credideris quod Dominus eum suscitauit a mortuis, saluus eris. Corde enim creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Vnde etiam illud est apud Psalmistam: Credidi propter quod loquutus sum, ego autem humiliatus sum nimis. hoc est (inquit Aug.) perfecte credidi. Non enim perfecte credunt, qui quod credunt loqui nolunt. Ad ipsam enim fidem pertinet etiam illud credere quod dictum est: Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Angelis Dei. Itaque Victorinus, postquam (ut Aug. ait) legendo & inhiando auxit firmitatem, timuitque negari a Christo coram Angelis sanctis, si eum timeret coram hominibus confiteri, reusque sibi magni criminis apparuit, erubescendo de sacramentis humilitatis verbi Dei, & non erubescendo de sacris sacrilegis superbiorum daemonum, quae imitator superbus acceperat, depuduit vanitati, & erubuit veritati, subitoque & inopinatus ait Simpliciano: Eamus in Ecclesiam, Christianus volo fieri. Non iam amplius suorum irrisorem, non iras formi-

Lib. 8. confess. cap. 2.

Roma. 10.

formidabat, & quam rem sibi ad æternæ salutis consecutionem necessariâ intelligebat, eam nullo persecutionis metu prætermisit. Neque sanè magnum adeò est, tū Christianā præ se ferre ac profiteri fidem, cum veneratione nominis huius omnes applaudunt confitenti, magisq; persecutio timetur, si Christianus fieri nolis, quàm si te ad numerum Christianorum adiungas. Tum demum Christianæ fidei virtus elucet, cum aut humana gratia atque amicitia contemnitur, vt Deo placeatur, aut etiam temporaria potius ex persequentium odijs damna sustinentur, quàm incurrantur æterna. Delicatus est, qui pacis tēpore videri vult Christianus aut Catholicus, neque magni æstimat Christū, pro ipsius tamen salute crucifixū, qui eius glorię causa nihil triste, nihil acerbū perpetiendum putet. Quod si tales à principio fideles omnes extitissent, quales nonnulli aut esse debere, aut certe esse posse, commota persecutione putant, quęnam obsecro Christo gloria in terris fuisset, primis exortæ Ecclesię temporibus, quę omnia penè persecutionum grauissimarum æstu feruebant? Atqui prædictum erat ita fore, vt suscepto in cælos auctore salutis, in omni breui terra, gloria eius illustris, vita & confessionibus sanctorum appareret: Exaltare (ait Propheta) super omnes cælos Deus, *Psal. 36.* & super omnem terram gloria tua. Itaque & Apostoli, sicuti id in mandatis habuerant, testes Christo fuerunt in omni Hierusalem & Iudæa & Samaria, & vsque ad vltimum terræ: & illorum temporum ceteri Christiani, in medio licet nationis prauæ, hoc est, suos inter hostes ac persecutores constituti, instar luminarium celestium, relucebant, ac cœcæ gentilitatis tenebras, suæ & vocis & vitæ comparatione damnabant. An fortè effusus fuerat in Christi discipulos spiritus sanctus, virtusq; ex alto tributa, vt occulti semper obscuriq; in ciuitate sederent, Christi q; prædicationem & crucem

cem

3. ad Tim.
cap. 1.

Rom. ca. 4.

Epi. 18. 3.

Ecl. ca. 4.

cem erubescerent: ac non potius vt eam constanter & intrepidè, etiam cum vitæ periculo, prædicarent, è qua non ignorarent mundo salutem ac vitam prouenire? Quamobrem & Timotheo suo scribit Gentium Apostolus: Noli erubescere testimonium Domini nostri, neque me vincitum eius, sed collabora euangelio, sicut bonus miles Christi. Et aliàs de semetipso confitetur: Non erubesco euangelium: virtus enim Dei est in salutem omnium credenti. Non erunt (inquit Leo) digni confessione filij & patris, quibus nunc caro Christi vercundiam facit, probabuntque se nullam de signo crucis sumpsisse virtutem, qui quod præferendum frontibus acceperunt, promere labijs erubescunt. Seruabāt igitur illud omnes, quod Sapiens Ecclesiasticus admonuit: Pro anima tua ne confundaris dicere verum. Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam: Prorsus id agebant omnes vt essent bonus odor Christo, cuius vbique suauitate diffusa, veram iustitiæ vitam multi conciperent. Quænam autem esse potuisset Euangelij propagatio, quænam amplificatio Christianæ familiæ sequuta fuisset, cunctis inimicitiarum metu, & cura vitæ huius conseruandæ, quasi prudenter, vt quorundam opinio est, tacentibus? Tales fuerint sectariorum ætatis nostræ patres, quos sese in eadem secum fide semper habuisse dicunt, cum de suarum Ecclesiarum antiquitate premuntur. Si enim aliqui semper (vti affirmant) fuere ipsorum per omnia in credendo, vel potius non credendo similes, profecto & tam rari fuerunt, vt cætus nullos facerent: & tam illiterati aut meticulosi, vt nihil scriberent: & tam obliuisci denique gloriæ sui redemptoris, vt nihil pro suæ religionis causa loquerentur. Sed hæreticorum sanè per aliquot sæculorum curricula, prouidentia fuerint vsi, ne persecutiones paterentur: in quibus patres & maiores nostri sic claruerunt

funt in eadem nobiscum fide; toto orbe terrarum, ut facile Christi ubique familia, domusque Dei suae doctrinae & professione, & defensione, atque admirabili propter eam patientiae mansuetudinisque virtute notaretur. Facile enim in contemptum caelestis doctrina venisset, apud multitudinem praesertim hominum corruptorum, quae nullos aut frigidos habere visa fuisset assertores. Citò quoque in hanc blasphemiam erupissent impura ora Gentilium, diuinum esse non posse, quod non diuino ac libero spiritu proferatur. Igitur sublata Christianismi professione inter eius inimicos, tollitur diuini nominis sanctificatio, Christi quoque honores: intercipitur atque impeditur hominum aeterna salus, Ecclesiae quoque aedificatio, obscuratur Christi regnum, & Antichristi ac diaboli ciuitas longe lateque diffusa, superbè sola exultat atque efflorescit. Neque tum profecto satis, quamobrem à Prophe- *Psalms. 67.* ta dictum sit, intelligi potest: Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem & fortitudinè plebi suae, benedictus Deus. Quod si Antiocho persequente lugendus deplorandusque reip. *Lib. 2. Machab. ca. 6.* Iudaicae status videbatur, cum, sicuti scriptum est, neque sabbata custodiebantur, neque dies solemnes patrij seruabantur, nec simpliciter Iudaeum se quisquam esse confitebatur, non multo tristius ac turpius erit, post effusam spiritus gratiam, populo Christiano, si furentibus religionis & crucis inimicis dissimulent atque obmutescant omnes, nec se Christianum Catholicum simpliciter quisquam esse confiteatur? Crediderant è Iudaeorum principibus Christo praedicante nonnulli, sed ne eijcerentur è synagogis, palam se Christi discipulos esse, praese ferre ac confiteri verebantur. Quorum ea fuit iusta reprehensio, Euangelij quoque verbis consignata, quod magis amarent gloriam hominum quam Dei. Cuius adeo preposteræ cupiditatis, ea quoque pernicies fuisse declaratur, ut & à *Iodan. 12.* creden-

credendo non paucos deterreret. Quomodo enim (ait Christus) vos potestis credere, qui gloriam ab inuicem accipitis: gloriam verò quæ à solo Deo est, non quæritis? Verus igitur Christianus, cui hoc vnice propositum est, vt apud Deum gratiam ineat, neque hac vllam quæ sit ei cum homine, amicitiam potiozem ducit, quod corde credit, id profiteri quoque oportune suoq; loco ac tempore non dubitat: Christum moribus, Christum voce ac verbis loquitur: neque irrisiones ac linguas sacrilegas moratus, in eius etiam cruce, sine omni rubore gloriatur, neque gloriæ eius quicquam decedere, neq; in proximis labascere fidem sua taciturnitate patietur: Postremo vel interrogatus confitendo, vel negare iussus moriendo, vel non impedita facultate fugiendo Christianum se esse, & prophanis sacris maculari nolle, testabitur.

Non licere Christiano homini aut suam negare fidem, aut profiteri alienam.

CAPVT SECVNDVM.

*Vide Aug.
cap. 30. li-
bri contra
mendacium.*

*Marcus
Marulus
li. 4. de re-
ligiosè vi-
uendi insti-
tutione.*

NVnquam verò aut neganda fides propria est, aut simulanda aliena, vt nos vel Christianos aut Catholicos esse diffiteamur, vel probari nobis hæreticorum placita, verbi factiue significatione monstremus. Sanè quia mendacium omne fugiendum est Christiano, cum nullum sit non contrarium veritati; nam sicut lux & tenebræ, pietas & impietas, iustitia & iniquitas, peccatum & rectè factū, sanitas & imbecillitas, vita & mors; ita sunt inter se veritas mendaciumq; contraria. Ideoq; vt illam amare, ita istud odisse debemus. Sed varij existunt mendaciorum gradus, nec defuere qui propter aliquam, piam præsertim, vtilitatem, mentiri licere docerent. Imo quibusdam in rebus, Apostolicis ac sanctis viris (ait quidā) mulieribusque simulare, fingere, mentiri, summæ interdum